

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

1. §. [i.e. §. 1.] Quia in Psalmo sexagesimo septimo decantatur triumphus Resurrectionis Christi, timet fugitque diabolus dum cantatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

possit illi testari virum idem ipse sit, qui ipsum
 passus prius tempore commisit, & postmodum
 in exultatione consideravit. Unde resuscitatus
 Dominus hanc probationem edidit, seipsum
 clare & distincte demonstrans talibus sanctis
 mulieribus, D. Petro, D. Iacobo & illis, quos enu-
 merat D. Lucas euntes in Emmaus, quos primo
 diligit per realem veramque Sacrae Scripturae
 explicationem, ostendens eis iuxta illarum vati-
 cationem expoluisse ac necessarium fuisse pati
 Christum mori & resurgere: deinde se distincte
 illis actionibus suis reuelat clarioribus, manibus
 suam illuens, benedicens, illi scque distribuens
 Eodem quoque die ad vesperam suo collegio ap-
 paret Apollolico, & hoc idem quadragesima con-
 tunc dicitur perferri, signa monstrans euiden-
 tia, corpus suum oculis obiciens intendum, &
 manibus palpandum, eo vique ut digitos ma-
 nusque totam sacris eius infingeret vulneribus.
 Magnum argumentum, porro adeo sublime, li-
 cet per oculos habeamus ut illi tendentes in Em-
 maus non tamen intelligemus, nisi manum suam
 ille apparet, & gratiae suae tribuat benedictio-
 nem: hinc nobis trium Hierarchiarum Regina
 virgoque mater impetrabit. *Ant. Maria.*

§. 1. Quia in psalmo sexagesimo septimo de-
 cantatur triumphus resurrectionis Christi,
 times fugie que diaboli, dum cantatur.

Q uationem proposuit D. uos Athanasius in
 oratione quem conscripsit de diuersis qua-
 estionibus: quoniam sit oratio quam diabo-
 lus per ceteris magis exhorret & fugit & qua
 magis perterritus. Vni sancti vi milites semper
 vigilat in excubiis, armis praemuniti contra
 faciem, & nocendi illum & prosterendi accensi
 delictis: quocirca perpetuo media inquirunt
 hinc maxime conuenientia: cum vero D. Atha-
 nasius deserat illa obiret Aegypti, in quibus
 multi milites Christi agebant excubiis, omnes
 electi, & ad bella promptissimi, monachi scilicet
 illi sanctissimi, demonem bello impugnan-
 tes immortali hoc illis obiecit: referat autem
 eorum plures dixisse, quod ipse diabolus variis
 conuulsiis exorcismis vi rei veruam aperiret,
 responderit, hanc se maxime vereri oratio-
 nem, quae perterritus & in fugam turpiter com-
 pellatur: nempe priora verba psalmi sexagesimi
 septimi. *Exurgat Deus & dissipentur inimici eius,
 Et fugiant qui odierunt eum a facie eius, sicut de-
 scit iunior de facie: sicut fluit cera a facie gut-
 turum. Bap. de Lanza Tom. 1.*

sic perant peccatores a facie Dei. Et iusti exultent
 & exultent in conspectu Dei, & delebuntur in
 laetitia. Qui vero doctrinam hanc D. Athanasio
 proposuit, fuisse dicitur Christianae militiae dux
 ille celeberrimus omnium hostium terros infer-
 nalium Pater inelyus D. Antonius, cuius gesta
 vitamque D. Athanasius conscripsit, de quo me-
 moriae traditum est, hoc saepe verum vltim fuisse
 quo cunctos in fugam compellebat.

His conformiter narrat de eodem D. Petrus Lib. 6. Ep.
 Damianus Cardinalis in epistola scripta nepo-
 ti suo etiam Damiano, id quod asserit reuulisse *Damian.*
 summum Pontificem D. Leonem Nonum ami-
 xae suae contigisse mulieri primariae & in primis Djabelu
 nobili. Receptat illa se ad solitudinem cuius pl. 67. agit
 dam Monasterium Montium, vi se totam Deo in fugam
 consecraret, & soli tantum orationi rebusque
 spiritualibus vacaret, cui socia familia quaedam
 adhaerebat, quae cum statura paruula esset vo-
 cabatur ab illo Pigmata. Hae illi in legendis ho-
 tis sedulam auarabat operam, & praesertim me-
 diae noctis silentio: quia ad horas Matutinas
 de strato surgebant, & alternatim hymnos psal-
 mosque Domino decantabant, eaque intentione
 Domnam suam praefixo tempore de somnis ex-
 citabat. Exercitium hoc valde frequens erat an-
 tiquis Monialibus, & sanctis primariis mulieri-
 bus. Cum igitur nocte quadam Domina hae so-
 ciam suam excitaret ad consuetum psalmodiarum
 decantationis exercitium nocturnumque pen-
 sum, & illam non posset excitare, bile quadam
 commota, nescia quid diceret, inelamauit. *Allur-
 ge diabole, & huc adesto, ilico diabolus assu-
 pta huius pigmatae forma, accurrit, & quasi ipsa
 fuisset inceptit cum Domina psalmodiam. Non
 incongrue per transennam aduertamus cum
 D. uo Gregorio nobis summo opere cauendum
 ab inuocando nomine huius nostri inimici, cum
 illo vocando aliquem siue seruum, siue ancil-
 lam: etenim adeo excitatus est, & diligenter
 nos circum, vi saepe confestum accurrat. Unde
 narrat quid suo tempore contigerit sacerdoti
 Stephano nomine ex Prouincia Valeria amico
 Diaconus sui: qui die quodam appellans famu-
 lum, ut illi calcos detraheret, cum ille moras
 neceret, ait: adesto diabole, mihi que calcos
 extrahere: ac confestim sensit sibi calcorum dis-
 solui ligamina, ita ut non leuiter extimesceret,
 certo cognoscens ilico demonem accurrisse, il-
 loque opere occupari. Hinc ergo (monet San-
 ctus) nota diligentiam qua accurreret ad spiri-
 tuale animae detrimentum, qui velox adeo con-
 uolat ad corporalia: *Qua in se collige potest,
 X y y antiquus**

Li. 3. Dia-
 log. 6. 24.
 II.
 Exemptu

antiquis hostia qui cum praesertim facti corporali-
bus quam unius in solis nostri in cogitatione in-
fluit. Accurrit ipse in illo diabolus in figura pig-
mae. & cum Domina psalmodiam alterius ver-
sibus decantavit. Multis illis perlectis cum ad
totum psalmum 67. ventum esset, subari ceperit,
noluit; progrederi videretur: cum autem ipsa pri-
mum versum inchoaret, diabolus huius versos
efficaciam ferre non sustinens, quis esset aperuit
horrendos edens ululatus, & infans fortissimi
fumi evanescentes, vt nec momento temporis
haretet, disparuit.

3 Eandem ob causam idem Dn. Athanas. litte-
ras dans amico suo Marcellino, praemonet illum
quod si timore angereur, & cum machinae dia-
boli peitererent, quamvis audiret quod multi-
tudine suorum copiosa veniet instructus, illi
bellum illaturus, fortiterque impugnaturus, ne-
quaquam timeret, sed psalmum hunc decantan-
do cuncti in fugam ilico converterentur, ve-
rumque cognosceret illud Davidis oraculum:

Ps. 63. 9. Sagitta parvularum salsis sunt plaga eorum. Sed
oritur contestum difficultas. Quenam obsecro
mysteria verbis adeo paucis includuntur, vt tan-
tam inferant diabolo formidinem? Vnde verba
haec illi sunt ita terribilia. Ratio quantum in el-
ligo, haec ea est: quia continent mysterium Chri-
sti Domini maxime gloriosum, & eiusque victo-
riam, qua nulla celebratur, quam de cunctis suis
solemniter reatit inimici. Commembris habet
opinio Sanctorum hunc psalmum a Davide
compositum, quem Christi Domini triumphis
decaudandis consecraret, vt alio loco diximus.

1V. Ratio eius exponitur
Rom. 37. eum in principio mysterium psallit eius glo-
riosa Resurrexerunt, vt ceterorum fundamen-
tum, & merito quidem, vt enim notat D. Gregor.
Naz. hoc mysterium ita ceteris palmam erigit,
ac clarius effulget, sicut sol luce stellas apre-
cuar: ita nobis significatum salutis, & celebra-
tionem celebrant tanto ceteris omnibus, non solum hu-
manis, & humi defixis, sed etiam ita quae ipsius Chri-
sti sunt, ac propter ipsum celebrantur, superior, quan-
to saluberrima accesserunt. Ecce enim in caelo re-
fulgent, ipsaque in tantum exornant, vt dicitur
Zec. 43. 10. Salomon, ex illis omnem caelo venire veni-
tate ornatusque pulchritudinem: Species caeli
Dn. 13. 56. gloria stellarum. Vox species pulchritudinem de-
notat, ea phrasia qua Daniel impudico senior ex-
probrauit: Senem Chanaan & non Iuda species
decepsit te Speciem dicit incomparabilem Susan-
nae pulchritudinem. Porro lux illa stellarum de
sole potest esse, ita vt sole deficiente vel obscura-
to, omnes pariter luce sua priventur tenebris

oboluit, talis est autem lux solis, vt per
abiectionem stellae obubilantur, ipse in
orientem, omnes conuelli illuminentur.

Talis est Christi Domini Resurrectio. Vnde
Domini Saluatoris nostri caelum dicitur in-
mofissimum ex stellarum doctrinae (ex & in-
culorum multitudine suspensissimum) autem
eius verba, qui paulo ante ea visperabant. Et
mirabantur in verbis gratia, qui praedebant in
erant: ait Euangelista Lucas. Autem ea praedebant
etiam inimici: Et mirabantur Iuda, &
Quomodo hoc litterae fecit, cum non dederit
numerabilis vidit hominum multitudine, quod
mortuum de tumulo reuocauerit, & adhaerent
omnes: Prophetia magnum surrexit in vitam, & qui
Dn. viderit pl. hom. suam. Adhuc cum in
linguam restituit, & ita factum alimantur
tormentum omnes antelentur: Bene enim sic
surrexit facti audire & motu loqui. Se restitit
pugnantes aiebant: Christum cum videret in
plura signa faceret, quam quae huc fecit Iuda
eius infensissimi haec opera dicerentur
nuntium ipsa adeo preclara, vt in pleno Concilio,
summorumque Pontificum Consilio, Inter-
tur vel iurati: Hic homo non solum signa faceret
que haec luce & venutate precelleret, vt
habere sibi possent ne dum corpore oculis, vt
antnam & tot totius vniuersi: reade sic
si dimittimus eum sic omnes erunt in vitam, &
eum vt Deum venerabuntur: haec etiam
verbi huius emphasis. Credent in eum, vt
dicitur Dn. Augustini colligit D. Thom. Et
rei veritatem dicere probant eorum: & quod
quidem ob excellentiam & horum signorum
ritatem, nominam resuscitationis Lazari
phrasia Astrologia vocare possunt
magnitudinis Iudae, totus cum modis ipse
Palmarum vt Regem, Messiam Deumque
pit ingredientem Hierusalem, acclamantibus
soli Deo referantur: quomodo iam cum Pontificum
morti ad iudicasset, & publico eum
reum proferissent.

Moriente Domino emnes illae stellae quae
tenebris immergebantur & latente obscurae
& sibi persuadebant inimici quod omnes
ne inuoluerent, iniquae & clypeo erant
ostendissent si hil alius esse praeter oculorum
fa emationem; cum ita Salomon coram
bus caelus occubisset, credentes quod ipse
tum non potuisset er pere potestati. Vnde
erucifixio illud erant, promissa deriderunt, &
tacula exprobrant: Aliter saluum fecit
pote saluum facere, & Quomodo autem

ritas esse & potentia, qua se deiceret, & li-
berantissimum fuisse ei, qui libere se spargeba-
tur, & quemcumque de illo fama vulga-
retur, meta sine praestigia. Est autem hoc
alio tenore, ut nonnulli de discipulis eius in
hoc ostenderint: ut patet in his duobus pere-
grinis in Etoniam: dicitur etenim: *Fuit vir*
propheta & sapienter & sermo erat in Deo & omni po-
teste erat. Tradiderunt enim summi sacerdotes &
scribae & principes in damnationem mortis, & cruci-
fixerunt eum. Nos autem sperabamus, quia ipse esset
messias israel: & tunc supra hoc omnia verita-
ta sunt: quod huiusmodi in se sunt: Quamvis enim
propheta eius mirari sint opera, & doctrinam
eminentissimam, atque motuum illud eis inge-
rit de vero Messia fidei, in hac tamen radice
habeat vas habent inconstantes: *Nos autem*
sperabamus, quod d. Eudociam conciperemus, quam
jam dimissimus ex eo quod occidit illum videmus,
autem & opera crucis mortisque exce-
pisse supplicium, quo Principes nostri illum af-
fecerunt: hoc etenim eos rapit in admiratio-
nem nequeque oculis eorum populum obducit,
quo populum obtenebratur: Nam super hoc om-
*nia. Videre illum alligari, condemnari, cruci-
fixi & morti, multam corda nostra perturbavit: attan-*
tem tamen nobis remansit qua lumen adhuc
intrauit illud scilicet: quod resurrectionem spera-
bamus: hoc autem non experimus. Quocirca
tanta noctis obrepit caligo, ut quaecumque ha-
bitas praedicta fecit hylipsum passa sint obcu-
ritissimum. Nec hoc miratur aliquis: cum, sicut
heri diximus, Christus Dominus voluerit, ut o-
pera sua lucem ac claritatem acciperent ex Re-
surrectionis suae fulgore ac gloria: idcirco illa
conturbans, & deliquens ad Resurrectionis
se remittit miraculum, quasi dicens illis hoc
*propheta (ut ait D. Bernard.) *Experta me in die**
Resurrectionis meae.

Mortuo Domino & sepulto videbantur om-
nes stellae caligine ac tenebris obscurae: porro
esset mysterium ac gloriosum Resurrectionis
Dominicae triumphus, ut sol serenissimus, &
quod stellae illas operum ac miraculorum Chri-
sti hoc egit, quod sol cum stellis ageret, quae
tunc obscurae tenebris indidissent videlicet ortu
suo illi reddere claritatem ac splendorum quod
in coetibus omnibus, agit, ac quo spiritus
sancti, sol illuminans per omnia respexit, & gloria
domini plenam esse spiritus eius. Quam primum sol
omni latitudine d' hanc radiis omnia collu-
stravit, quarecumque illo occideret tenebris
absque innotuit, & rursum videre licet solam

narcissum, lilium, prata, arbores fructiferas, tur-
res excelsas & insignes, etenim eo modo quo
subtracto sole cunctis agrum obducit pallium,
ita ipso remicante & oriente cuncta clarius illu-
strantur.

Materiam, qua conceptum prosequuntur ar-
gumen um nobis admittit: D. Cyrill. Alex. *adoria, in*
pe: penitus illud Dei, mandatum, quo Moyse spir. Exod
praecepit, si altare de lapidibus feceris non ad- 20 25
ficabis illud de factis lapidibus. id est. diu. sis. VII.
ant dilectis: per hoc significans opera Christi Altare de
qui diuinum altare dicitur, non esse dividendum, sed his la-
nec fumenda sola vel per se ea quae humilita-
tem eius potiusque concernunt: ut iudei faci- non eni-
unt & Gentiles, etenim hoc tantum considerant gendum.
quod vita vixerit in tali, captus fuerit, caesus,
crucifixus & mortuus. vnde Christum asperna-
bantur. Ne precor, haec opera a se mutuo distun-
gas: si namque mortem eius attenderes, & eius
resurrectionem attendere, quem si cruci aff. xerint
ignominiosae, de sepulchro tamen cum gloria
resurgit immortalis. Ne hoc solum sumptis,
*sed *Experta me in die resurrectionis meae.* Hoc ipso*
D. Cyrill auctore) ind. cavit D. Ioan. his verbis: 1. 1. ca. 4. 22
Omnis spiritus qui scilicet Iesum, ex Deo non est, &
hic est Antichristus. Ne mysterium Resurrectio-
nis, a morte separaueris, & autem potiusque ver-
*bis Apolloli: *Si crucifixus est extirpatus, sed**
vnus ex virtute Dei. Est igitur mysterium & in-
clitus Dominica Resurrectionis triumphus re-
liquorum omnium fundamentum, & idcirco
David illud statuit anelignanum, & collocat ut
petram fundamentalem ceterorumque cum tanti
Principis est insignia praedicatoris euuoria, hic
*eius est prologus: *Exurgit Deus & dissipantur ini-**
mitas eius. cuius erat oculus non ignorat celsi-
tudinem, qua prostratus, ligatus, confusus vi-
ctusque elanguit. hinc sola eiusdem facta men-
tio, tantumque, et ophi. memoria, sic periret illum,
ut illi non sit animus expectandi: fugique re-
locissime.

§. 2. Tria declarat David quibus triumphus
Resurrectionis Domini reddatur illustris-
simus.

P auctoribus hoc serbis decantat David, §
porro ita & yllustrois, ut nobis praclarissi-
ma declaret his inelisa Sacramentum ad deo
Christus Dominus specialiter ut probaret suam
ex SS. literis Resurrectionem, non tantum Luc. 24. 7
dicit: *Necesse est impleri omnia quae scripta sunt in 44*
lege